

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torkih, četrčkih**
in **molednih**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1,50
za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4,50
za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.—
za ves leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnik je plačevati naprej na naročbo
kroz priloženo stroškovno se uprava ne
ozira.

Posamične številke se dobivajo v pro-
izajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.
izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglaš se računa po tarifi v petini; s
naslovo z debelimi črkami se plača
prostor, kolikor obsega navadnih vrst
Poslana, osmrtnice in javne zahvale,
mači oglasi itd. se računajo po pogodu

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo ma
biti frankovano, ker nefrankovana se
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravitelstvo ulica Molina pi-
colo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase
je plačevati leco Trst. Odprto reklama
cije se prosto poštnino.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorske.

— V edinosti je moč! —

Po otvoritvi deželnega zbora tržaškega.

V ponedeljek so otvorili deželni zbor tržaški. To ne bi bilo nič posebnega. Saj se dogaja redno vsako leto. Gospod glavar je pozdravil naš zakonodajni zastop. Tudi to ne bi bilo nič posebnega samo na sebi. Kajti to je običajno in se povzija redno, kjer se shajajo korporacije v posvetovanje. Toda letošnji nagovor g. deželnega glavarja vendar ni bil povsem navaden, marveč je vzbudil našo pozornost. Ne v tem, kar je rekel izrecno, ampak v tem, kar se daje izvajati iz nekaterih akcentov, leži težišče izvajanj g. dra. Dompierija.

Kdor zna čitati med vrstami, ta je zapazil gotovo, da se nekako popolnijo apostrofe v govoru gospoda deželnega glavarja tržaškega in pa dejstvo, da zastopnikov naše okolice ni bilo v zbornico in da se isti sploh ne udeležijo razprav tega sedanja.

V zadnjem izdanju smo pribežili izjavo naših zastopnikov. Ista se ne spušča v podrobnosti, marveč označuje na kratko in v lapidarnem stilu vzroke, ki so bili odločilni o sklepanju, da-li naj se naši poslanci udeležijo ali naj se ne udeležijo razprav tega sedanja v dež zboru tržaškem? Le v par potezah je načrtano položanje naših slovenskih poslancev v tržaški zbornici:

Od nekdanj so izpostavljeni zasramevanju puške na galeriji, a zbornica sama je bila od nekdanj in je še danes tako nestrpna proti slovenski manjšini, da stopa drzo preko najelementarnejših zahtev parlamentarne dostojnosti, kakor hitro bi bilo vršenje teh zahtev Slovincem v priligi. Večina zbornice prezira dosledno slovensko manjšino o volitvah v deželni odbor in v posamične odseke in jej onemogočuje na ta način vsake izdatno sodelovanje na korist svojih volilcev. Publika na galeriji pa — ki je, mimogrede bodi povedano, v lahko vidni dotiki z večino zbornice — ume do-

sezati se svojim zasramevanjem in terorizovanjem, da je iluzorna za člene manjšine vsaka svoboda govora — ona svoboda, brez katere ni parlamentarnega delovanja.

Vse to je lepo označeno v izjavi naših poslancev. V priprosti besedi, a vendar prepričevalno.

Sedaj pa si oglejmo nekatere odstavke v govoru gosp. deželnega glavarja dra. Dompierija! Videli bomo takoj, da je isti indirektno potrdil zatožbo, ki so jo izrekli naši poslanci na adresu večine zbornice.

Uvodom svojega govora je povdarjal deželni glavar povsaj pravici, da mestna občina trž. uživa privilegij, kakoršnjega nima nijedna druga občina v državi. Ugled občine tržaške je nenavaden, ker se nje meje krijejo z mejami dežele, zastopane v tem deželnem zboru, ali z drugimi besedami: ker je občina hkratu tudi dežela in torej mestni zbor zajedno deželni zbor, zakonodajni zastop. Korporaciji, ki se navadno nima baviti z drugim, nego z upravo občine, nastaja hkratu velika naloga sklepanja zakonov, čim so sklicani deželni zbori. V tej prerogativi je izražen zgodovinski razvoj Trsta, kajti to svoboščino si je ohranilo naše mesto iz vseh viharjev v minulih časih. Omenivši te izredne pravice občine tržaške pa je gosp. deželni glavar izustil apostrofo, ki je bila potrebna prav zares. Opozoril je namreč zbornico na nje dolžnosti, ki jej izvirajo iz opisane izredne svoboščine. Prva taka dolžnost pa je, da vladata v zbornico mir in resni pomisleki! Govornik je posebnim povdankom izražal željo, da se zbornica pokaže „tudi“ letos mirno in trezno!

Ta „tudi“ je zares klasičen! Ali se je kedaj še katera beseda izustila na take — nepravem mestu, kakor se je ta „tudi“ spoštovanega gosp. deželnega glavarja tržaškega? Ta „tudi“ zveni kakor krvava ironija, ako pomislimo na to, kar pripovedujejo zastopniki okolice v svoji izjavi. Po

Ali pa je potrkal na okno ter vreščal Magdaleni na kljubo:

„Vidi Bog, kajpada,
Da te nisem poznala,
Ker bila bi ti, Stanko,
Odpreti ukazala!“

A ona mu je odgovarjala na to iz sobe:

„Dasiravno uboga,
Šem hči revne matere,
Vendar ti poljuba
Še ne dobiš od mene.“

Polž se je obrnil proti livadi ter zapazil svoje ženo, kako je sključena, v srajci in lahki spodnjici pod mostom prala perilo s peračo, da je kar edmevalo po dolini. Na livadi je bil tudi Stanko, ki pa je že popustil mater ter šel navzgor proti reki k jarkom. Včasih je pokleknil nad obrežjem ter je opt na rokah, dolgo časa gledal in gledal v vodo.

„Rad bi vedel, kaj on vidi tam?“ je šepetal kmet z nasmehom. Stanko je bil njegov srček, a zajedno kaj poseben fanté, ki je pogostoma videl reči, nepristopne navadnim očem.

Polž je zamahnil z bičem in konja sta potegnila. Vnovič sta zarenčali brani, vrabci so mu vnovič sfrčali nad glavo, veter je znova žvižgal v stebličju, toda kmetu so že druge misli jele rojiti po glavi.

„Koliko zemljišča imam?“ je premišljeval. „Deset oralov, a med temi niti trohice travnika. Ko bi obsejal na leto samo šest ali sedem oralov,

tem „tudi“ bi morali sklepati, da je vladal vsikdar dosedaj angeljski mir, prava neueška idila, v deželnem zboru tržaškem. Okoličanski poslanci pa opravičujejo svoje nesodelovanje notoriškimi resnicami: da v tej zbornici niso nikdar veljali zanje tisti oziri, kakoršnje nalagata vsaki večini parlamentarno načelo in parlamentarni običaj, da se jim je žaljivim preziranjem onemogočalo parlamentarno delovanje in da se jim celo kratila svoboda govora in varnost osebe.

Kako se strinja to? In to so vendar notoriške resnice, zabeležene v nebrojnih zapisnikih o razpravah deželnega zbora tržaškega! Zakaj je torej povdarjal tako g. deželni glavar Dompieri?! Ali je hotel potajevati resnico, notoriška dejstva? Ali naj mislimo o njem, da ima — recimo tako — tako malo debrega ukusa, da ne bi slutil, kako je večina tržaške zbornice vedno do sedaj grešila ravno proti isti zahtevi, katero je proglasil ravno on minolega ponedeljka kakor najuujnejo in neizogibno?! Proti zahtevi: da zakonodajni zastop bodi miren, trezen in resen! In da se ne daj zavajati nikdar od strasti!

Mi ne moremo verjeti ni v jedno ni v drugo pri njem: ni v toli slab ukus, da ne bi se zavedal, kako grdo je postopala večina zbornice z manjšino — ni v tolik cinizem, da bi hotel vedoma tajiti vse to, kar je bilo. Marveč si apostrofo deželnega glavarja tržaškega tolmačimo tako, da je hotel na lep način in indirektno epozoriti večino zbornice, naj bode odslej, kakoršnija ni bila dosedaj: trezna, resna in dostojna! Vsakako pa priča dejstvo, da je gosp. dež. glavar smatral za potrebno, da na tak način apostrofaje zbornico, kako tehten je vzrok, ki sili slovenske poslance, da se ne udeležujejo razprav.

š čem bi se preživili? A hlapec, on toliko pojé kolikor jas in, dasiravno je šepav, vendar dobiva petnajst rubljev plačila. Magdalena ne pojé toliko, pa tudi dela le toliko, kolikor bi pes naplakal. Sreča samo, da me včasih še kličejo na dvor, ali mi kak žid isroča kake vožnje, ali da žena prodaja kaj masla in jajec ter debeli prašiča. A, kaj imamo od vsega tega? Boga je teba zahvaliti, ako čez celo leto petdeset rubljev shraniš v skrinje! A vendar, ko sva se vzela, se niti stotaku ni čudil človek...

Kako daj zemlji gnoja, ko pa imaš komaj dovolj kruha za lastna usta, a sena in ovsu moraš kupovati na dvoru. Ako bi grajščaku prišlo v glavo, da bi mi ne hotel prodati krme, ali ne hotel pozvati me na delo, kaj potem? Pa naj peginem od gladu ter živino odženem na sosenj.

„Saj jaz“, mislil je Polž, nimam toliko posestva, kolikor Gobar, ali Lukašek, ali Srnecki. To so gospodje. Jeden se vozi se svojo ženo v kočiji v cerkev, drugi hodi v kučmi z okriljem kakor sedar, tretji bi hotel vsako leto prekucniti vojda ter se sam poprijeti krmila. Ti pa človek, suši se na desetih oralih ter se še oskrbniku priklanjaj do tál, da ne bi pozabil na-te.“

„Naj torej pojde, kakor je šlo doslej“, završil je kmet.

(Pride še)

PODLISTEK.

Prednja straža.

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Poslovenil Pedravski.

„Bedast kmet, bedast kmet!... Kako je bedast ta kmet!...“ so klicali vrabci.

„Aha!“ je zamomljal Polž, mahaje z bičem. „Ko bi ubogal vas, gladovnjake, pa bi celó vi pocapali, za plotom. Oni pa tu še zbijajo šale, le-nuhi!...“

„Gladíš me, ne daš mi počitka...“ ječala je zemlja.

„Bedak si, bedak“, renčali sti jezno zobasti in leni rani.

„Hi! hi!“ smejal se je veter v posušnem stebličju.

„Evo usode!“ šepetal je Polž. „Ko bi te, bedni človek, le tako ozmirjal grajščak, ali vsaj oskrbnik, ne bilo bi ti žal. Toda néma stvar, tudi ta ti ne privoščá besede...“

Segel si je prsti v lase, da mu je kučma kar zdrknila na levo uho, ter pridržal je konja, hoté se razgledati ter pregnati turobne misli s pogledom po polju.

Na prostoru med kočjo in cesto je Andrejček kopal zemljo s motiko ter včasih pa včasih metal kameuje za ptiči in popeval:

„Uhl... kadar zaplešem
Na podu urnih nog,
Leté mi cape s škorenj,
A iveri izpod neg“.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 12. januarja 1898.

O vzrokih krizi v deželni zboru goriškem je govoril posl. dr. Anton Gregorčič minole nedelje na shodu v goriški čitalnici. Glavno delovanje je v odsekih. Toda Italijani nikdar niso držali sklepov v odsekih. V odsekih se govorili tako, v zbornici pa drugače. Vsi tedaj zavratnega postopanja Italijanov so jeli zahtevati Slovenci, naj se ustanovi še jeden, četrti, odsek s slovensko večino. V tem bi se formulovale slovenske zahteve in spravljale v zbornico. Pred 2 letoma niso imeli Italijani nič zoper ta četrti odsek, sedaj pa se protivojo.

In kako je v deželni zboru? Tu sedita 2 Slovencev in 2 Italijana. Ako so prišli ti gospodje navsreč, potem odločuje deželni glavar svojim glasom, navadno v prilog — Italijanom! Tako tudi tu slovenski poslanci ne morejo doseči ničesar za slovenski del dežele. To jih je napotilo, da so izstopili iz deželnega zbora. S prva si je vlada pomagala s tem, da je ranjkega knez nadškofa zvalila v deželni zbor.

Tako je postal zbor sklepčen. Posebno pa sti računili vlada in italijanska stranka, da se Slovenci spró med seboj. Toda zračunili sti se. Slovenski poslanci so danes bolj jedini med seboj, nego kedaj poprej. Na sedanji krizi je kriva v prvi vrsti vlada. Ona je kriva, da so prišli v deželni zbor taki laški poslanci, s katerimi ni mogoče sodelovati; vlada je torej kriva, da so Slovenci izstopili iz deželnega zbora!

Na to je govornik opisoval na drobno razmere na Goriškem, dogodke letošnje spomladi in vsa pogajanja, ki so jih prebili in vsled katerih še danes trpe goriški Slovenci. Potem je rekel: Sploh se je do sedaj o naših goriških razmerah posebej, in o primorskih sploh tako poročalo na Dunaj, da je bilo na škodo nam Slovincem. Upajmo, da se z odstranjenjem splivne osebe spremeni tudi nam škodljivi zistem na Primorskem, in da se bode odsej delila jednaka pravica Slovincem in Italijanom.

Voditelj goriških Slovencev pa ni povedal ničesar o tem, da-li je neke, da se skoro omogoči Slovincem zopetni vstop v deželni zbor.

Položaj na Češkem. Policijsko ravnanje je razveljavilo naredbo, glasom katere so se morali javni lokali zapirati pred polnočjo.

V isti hip ko Nemci izživljajo narod češki s predlogi, kakoršen je oni za premeščenje deželnega zbora v kako nemško gnezdo, pa sezajo češke stranke in vlada do skrajne meje spravljivosti. Takov poskus v dosego sporazumljenja je predlog posl. Bouquoi radi urejenja jezikovnega vprašanja, kateremu predlogu so brezpogojno pritrdili tudi narodni poslanci češki. Sploh so pripravljene Čehi — kakor čitamo v čeških listih — iti do skrajne meje popustljivosti.

Namestnik Češki pa poda te dni pojasnila o jezikovnih naredbah. Poleg tega pritiska vlada na češke poslance in veleposestnike, da naj store vse možno, da le Nemci ne ostavijo deželnega zbora.

Ta zares občudovanja vredna spravljivost Čehov, vzbuja občo pozornost, in se pripoznava celo na najvišem mestu. Dokaz temu je dala Njegovo Veličanstvo na dvorvem plesu predvčeršnjem. V pogovoru z češkim učenjakom Rando — kateremu pogovoru pripisujejo velike politično važnost — je baje izreklo Njeg. Veličanstvo svoje zdočenje na spravljivem vedenju Čehov in zlasti na tem, da se je otvorjenje dež. zbora češkega vršilo v popolnem redu.

Končno bodi tu sabeležena vest, katero pa treba čitati z vso rezervo, vest namreč, da je po zaslugi vlade prišlo do prijateljskega sporazumljenja med Čehi in Nemci. Vsi tedaj dogodka da se cesar Fran Josip povodom svojega jubileja pusti kronati v Pragi kraljem češkim.

Iz deželnih zborov. V deželni zboru Češkem se je včeraj nadaljevalo čitanje stvari, doslihih predsedništvu. Potem so se rešili nekateri predlogi in tekoči posli. Posl. Břežnevsky in tovariši so predlagali, naj se dovoli olajšave na davkih gostilničarjem in kavarnarjem v Pragi, ki so trpeli škodo ob zadnjih dogodkih. Posl. Wolf in tovariši pa so interpelovali namestnika, da-li je pripravljen nasvetovati, da se deželni zbor odloži in potem skliče v kako nemško mesto, kjer bi

bili češki poslanci vsprejeti dolžnim spoštovanjem. Sicer nima Wolf nikakih bolečin. Danes ni seje. Jutri, v četrtek, pride na dnevni red predlog posl. grofa Bouquoi za imenovanje komisije, ki naj bi se bavila z načinom, po katerem bi se dalo urediti jezikovno vprašanje. Jutri pride na vrsto tudi predlog nemškega poslanca Schlesingerja, zahtevajoči, da se odpravijo jezikovne naredbe.

V deželni zboru Nižje-Avstrijskem, je predlagal poročevalec deželnega odbora, da se zopet uvede dovoljevanje za ženitev. S tem naj bi se preprečeval konkubinac.

V deželnih zborih Tirolskem in Solnograškem, se je stavljal predlog, naj se odpravi jezikovne naredbe.

V deželni zboru Štajerskem je stavljal posl. Walz nezmiseln predlog, da naj se ne volijo v noben odsek oni poslanci, ki so člani katoliške ljudske stranke v državnem zboru. No, zbornica se ni hotela osmešiti in je lepo odklenila Walzev predlog.

V deželni zboru Moravskem so vsprejeli predlog posl. Silenyja, da je poročati do 30. t. m. o predlogu za podeljenje 100.000 gold. za zmanjšanje bede.

Ogerskih Slovanov in Romunov vodje sešli so se 11. t. m. v privatno posvetovanje v Budimpešti ter so sklenili, da se sestavi poseben odsek, ki naj izda oklic, v katerem bodo protestirali Srbi, Slovaki in Romuni zoper sedanjo politiko ogerske vlade, ki je njim toliko krivična.

Vojno sodišče v Parizu je sinoči proglašilo razsodbo v pravi proti majorju Esterhazyju. Soglasno je spoznalo Esterhazyja nekrimiv. Vsi tedaj razsodbe so današnje židovske novine jako — nahodne. Tudi naš „Piccolo“ ne more skrivati svoje jeze.

Velevlasti v Kitaju. Anglija osamljena. Iz Petrograda javljajo listu „Sunday Special“, da se vrše dogovori med Rusijo, Nemčijo, Francosko, Avstrijo in Italijo za skupno in sporazumno postopanje v Kitaju. Še-le potem se prične pogajanje z Anglijo.

Različne vesti.

Boj proti laški šoli v Sv. Križu. Minole nedeljo je zboroval lahonske Lege — tržaški odsek. Med raznimi drugimi točkami je bilo tudi mnogo govora o laški šoli v sv. Križu. Zadnje mesece minolega leta, potem ko so se obdržavali razni shodi po okolici (tako pišejo oni) z namenom, da se osnuje v okolici okrajno glavarstvo, začeli se se napadi na to šolo, oziroma na učitelja, otroke in na Lego (I), kar se je dogajalo popred le redko kedaj. Liberalni Italijani da so prosili ustanovitve več žandarmerijskih postaj, toda brezuspešno (škoda). Sovražstvo, ki se je pripravljalo delj časa, je vzplamtelo! Poročilo našteva razne napade na Legino šolo v sv. Križu, mi pa prosimo, da nam toliko Križani kolikor tudi Nabrežinci poročajo o vsem, kar se je dogodilo proti om. lahonski šoli in proti otrokom, ozir. učitelju iste, da po vrednosti zavrnemo nesramne obrekovalce. Poročilo pravi, da vsi ti napadi bi bili lahko mnogo škodili omenjeni šoli, a največjo škodo bi bila trpela ista lahonska šola po nekem odloku nabrežinskega krajnega šolskega sveta, ki je zaukazal, sklicujoč se na § 16 ministerske naredbe od dne 16. avgusta 1870, št. 105, da morajo vsi otroci, ki so dovršili kako zasebno šolo, napraviti preskušnjo na kateri javni šoli istega okraja, kjer se nahajajo otroci zasebne šole. Vodstvo da se je pritožilo na okrajni šolski svet v Cesiano (to mora biti nekje v Abesiniji), ki pa je potrdil ukrep krajnega šolskega sveta. Toda oni so šli na deželni šolski svet v Abba carima, pardon, v Trst, od katerega še vedno čakajo — odgovora!!

Tu je na kratko posneto vse ono, kar je vredno, da vemo tudi mi, toda trebalo bi i nekaj komentara. Pred časom mi je pravil neki zagrizeni lahonski Žid, da ono šolo v sv. Križu niso zidali zaradi šolskih namenov, nego le zato, da imajo predstražo na tržaški meji, kar da jim je trebalo nujno, ker so napadani od vseh strani po slovanskem navalu (marec slava).

Da ne poročate, da omenjeni Žid govori ali je govoril le ono, kar je sam mislil, to je, da je povedal le svoje lastno menenje, povem naj vam, da dotični igra važno ulogo v društvu „Minerva“,

vsled česar je lahko pogoditi, da kar je govoril, ni samo njegovo menenje, ampak vseh naših nasprotnikov.

Drugega komentara menda ne bi trebalo. Dovolj bode, ako konstatujemo, da je ona šola na slovenski zemlji, da so otroci po večini slovenski, ker je nemogoče, da bi bilo tam 123 otrok druge narodnosti!

Če pa je tako, je pa tudi jasno, da nismo mi tisti, ki izživljajo, marveč oni, ki vsemi možnimi sredstvi tržejo otroke iz naročij slovenskih mater, da le morejo ugrabljenimi dušami graditi svoj — baluardo, ki naj bi spajal tržaško ozemlje, preko Križa in Devina z — obljubljenim deželo. Zato trdimo, da Legina šola v Križu ni vzgojevalnica mladine, ampak le postaja znanih političnih namenov. Seveda bi bil skrajni čas, da bi dotični stariši, ki se za Judežev groš dajo zlorabljeni za take namene, prišli k nam, kam vodijo pota, na katera jih vabi Lega!

Koliko časa bomo morali še govoriti o tem in svariti?! Koliko časa še, ko je vendar vse tako jasno, kakor beli dan?!

Sprava na Kranjskem Graška „Tagespost“, list terej, ki je poznau kakor jedno najbolj Slovanom sovražnih glasil, izraša svoje zadovoljstvo na tem, da se pogajanja za spravo na Kranjskem nikakor ne vrše gladko. Zadovoljstvo tega lista na tem, da se mi pripravamo med seboj, bodi nam v ponk in svarilo ter povod za trezno premišljevanje. Česar se veselo nasprotniki, to pač ne more biti dobro za nas! Ta resnica je vendar tako jednostavna, da jo more umeti vsakdo.

Občinske volitve v Pulju. Dasi je vsa k mesta spadajoča okolica hrvaška, in ukljub temu, da je v samem mestu veliko število Hrvatov in Slovencev, si je ohrasila občinske vajeti tudi po letošnjih volitvah italijanska stranka. Hrvatje okoličani se volitev do malega niti udeležili niso, tudi niso, žalibog, kar nič organizovani, ne okoličani ne oni v mestu. Značilno je posebno dejstvo, da je puljski admiralat izdal razglas, seveda samo v italijanskem jeziku, v katerem se ukazuje volilcem pripadajočim mornarici, da morajo na volitvi glasovati za italijanske kandidate. Sploh je znano, da hodita puljski admiralat in vodstvo puljskih italijanskih vojakov v roki in da puljski admiralat že celo vrsto let podpira italijanske težnje. Spominjamo le, da je imel najstrastnejši slovanozorec puljski, kedarkoli svoboden ustop pri gospej admiralki Pittner, ki menda vse vodi v Pulju. Kaj čuda torej, da se je v Pulju izdal tak ukaz! Delegat Kafcan je prijavil v seji avstrijske delegacije od dne 22. min. dec. admiralu Spannu, da namerava interpelovati vlado zaradi tega, kar pa je izostalo, ker je obljubil admiral Spannu, da prepove puljskemu admiralatu vtikati se v volilne boje in se zavzemati za Labe. Prepoved je izdana — mi pa mislimo, da bi bile treba radikalnejšega sredstva, in to bi bilo: — prestaviti gospej admiralko iz Pulja kam drugam! Je pač zopet tu veljaven oni: Cherchez la femme! „Soča“.

Slaba letina! V „Mattinu“ stoji črno na belem, da so se odpovedali svojemu odvetniškemu poklicu dr. Frane Crevato iz Buj, dr. Jurij Franko iz Buj in dr. Emil Reier iz Trsta!

Trije gosp. odvetniki manj! To ni kar s bodi. Mi sicer ne vemo nič pozitivnega o vzrokih tej resignaciji, mislimo pa, da je temu kriva — slaba letina!! Brejski.

Doneski za možke podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. G. Gregor Bartol je daroval 2 kroni v osloboditev večil za novo leto. Na Silvestrovem večeru Tržaškega Sokola se je združilo za tebačnico 11 kron 30 st. Na Silvestrovem večeru v Zgoniku se je nabralo 3 krone, na 2/1 t. l. se je nabralo tudi v Zgoniku 4 krone 90 st. Mohorjani v Sežani se darovali 3 krone, v gostilni g. Pupisa v Tomaju se je nabralo 3 krone 36 st. Bobek je dodal 4. st. Veleč. Anton Petelin, kaplan v Planem, je nabral pri razdeljenju knjig sv. Mohora v Planem 3 krone. Mohorjani v Barkovljah so darovali 10 kron 60 stot. G. Čebevin je nabral na Silvestrov večer in na novega leta dan v gostilni g. Babiča 5 kron, g. Ivan Škerl je podaril 40 stot. G. Franica Markon je darovala 10 kron vsled dobljene pravde z željo, da se ustanovi v Barkovljah nova ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda kot pomnožni steber Narodnega

doma ter da bi olična oseba vkrinite v kratkem potrebno. Pri časi vina je nabral g. Fran Martelanc v Judovcu v Barkovljah 4 kron, od katerih je daroval g. Nikolaj Škeri 1 krono. G. Frau Vidmar, c. kr. poštni komisar v Sarajevu, je poslal 6 kron; veleč. g. I. Schiffrer, duhovnik na Barki, je daroval kakor odkupnino novoletnih voščil 2 kroni 40 stot. G. Benedikt Godina pri c. kr. glasbi p. p. št. 22 in g. Ivan Pirc prostovoljec pri istem polku v Zadru sta poslala 2 kroni.

O razdeljevanju knjig družbe sv. Mohorja v Tomaju se je nabralo 14 kron. — Družba v gostilni gospoda Vodopivca „pri petelinu“ je darovala po primernih nagovorih gg. Kamašičiča in Cotča 37 kron. Med drugimi so prispeli k tej svoti gg: Dolenc 2 in Križaj 2 kr., Vodopivec in Sirk po 4 kr., Mečanik 2 kr., Krušič Ivan, Humer Valentič, Valentič po 1 kr., vojaki 1 kr. 20 st., finančna straža 1 kr. 30 stot., 2 vrta Nabrežinca 1 kr., Vodopivec v popolnito še 1 krono. Ganjeni beležimo ta čin požrtvovalnosti za vzgojo naše mladine, kajti to lepo svoto 37 kron so nabrali kar v hipu večinoma le priprosti ljudje, ki si morajo tradom slati vsakdanji kruh. Narod, ki ima tako ljudstvo, ne pogine. Taki pojavi pa so v resnici: vox populi! Živel darovatelji! Bog jim poplati stotero! In daj jim tudi obilo — posnelcev!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu kot preostanek veselice Miklavševega večera 6 gl. 15 nvč., gospodičina Čargo je nabrala 4 gl.

Za družbo sv. Cirila in Metoda na Greti. Med narodnimi veterani in mladimi vojaki pri rumeni hiši v Barkovljah, nabral je narodni eksekutor 4 krono in štiri stotinke.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v pušici — nabralniku v zadržni krčmi v Rojauu 1 gl. 19 nvč.

Pevskemu društvu „Adrija“ v Barkovljah so darovali nadalje: Rodbina Kovačić-Rebek 4 in Iv. Mar. Ferlinga 2 kroni. Srčna hvala blagim rodoljubom! ODBOR.

Koncert, ki ga je priredila ženska podružnica, družba sv. Cirila in Metoda v redni dvorani gledališča Politeama Rossetti, je dosegel svoj namen v polni meri. Dvorana je bila polna rodoljubnega občinstva, zlasti žensko je prihitelo v velikem številu. Dohodkov je bilo 228 gl., stroškov pa 74 gl. 80 nvč.; čisti dohodek znaša torej 153 gl. 20 nvč. Hvala torej vsemu rodoljubnemu občinstvu, ki je prihitelo, da položi svoj dar na oltar narodove bodočnosti!

Odbor „Kmetijske in vrtn. družbe za Trst in okolice“ bude imel svojo redno sejo v petek dne 14. t. m. popoldne ob 2½ uri in sicer v svojem novem uradnem prostoru v ulici Geppa hiš. št. 14, I. nadstropje. Na to sejo so povabljeni tudi poverjeniki kmetijskih podružnic v tržaški okolici.

Bralno društvo „Zarja“ v Koprivi vabi na svoj letni redni občni zbor ki bo dne 13. februarja ob 3. pop. v društveni čitalnici in sicer sledecim dnevni redom: pozdrav predsednika, tajnikovo in blagajnikovo poročilo o računih, volitev novega odbora in dveh namestnikov. Odbor.

S Proseka nam pišejo: V nedeljo dne 16. t. m. priredé nekateri pevci pevskega društva „Hajdrih“ v dvorani g. Marina Lukše plesni veček. K plesu bodo svirala Mavhenjska veteranska godba.

Veliko veselico pa napravi pevsko društvo „Hajdrih“ (kakor je bilo že objavljeno v Vašem cenjenem listu), dne 13. februarja. Na tej veselici nastopita prvičkrat 35 glasov močan pevski zbor s prekrasno, premirano „Juranevo“ skladbo: „Pastir“, ter mešani zbor, sestoji iz 45 pevskih močij, v divnih Hubadovih narodnih pesmih.

Priprave za slavnost razvoja društvene zgradbe, ki bo baje letos v juniju, so se tudi že pričele.

Božič v Ricmanjih. Pišejo nam: Gosp. urednik! Marsikaj bi se dalo pisati o naši srečni in nesrečni vasi. Toda stvar je že taka, da ni moč goče obelodaniti vsega in o vsaki stvari, kajti vsem se ne more vstreči. Tako menim, da se mi utegne zgoditi tudi sledečimi vrsticami.

Letošnji božični prazniki so bili pomembni za nas Ricmanjce. Toliko v narodnem, kolikor v verskem pogledu. Teh praznikov imeli smo priliko

slišati marsikaj lepega in srce pretresujočega, in to iz našega sicer malega, a vrliga mešanega pevskega zbora.

Takoj zjutraj pri prvi maši izvajal je naš pevski zbor krasno sv. mašo za mešani zbor tako precizno, da nismo še kaj takega slišali pri nas. Istotako dve božični pesmi se sopranom in alt-solo. Posebno pa na blagoslovu smo slišali po gospodu Valentiču novozloženo litanijo M. B. To vam je bil trenutek veselja, slišati teli mile melodije. To je vzbujalo resnično pobožnost.

Po blagoslovu zbrali so se pevci in pevke v gostilni g. Kureta ter krasno prepevali narodne pesmi. Hipoma je bila polna dvorana prijateljev slovske pesmi. Te zabave udeležilo se je tudi par bratov Škedenjcev. Da, teh praznikov se je megal veriti vsakdo, kako koristno je, podpirati narodna društva! Teh praznikov je gotovo sleherni ud rad pozabil na one bore noviče, ki jih je žrtvoval društvu v podporo. Tudi pevci so menda pozabili na ves trud o pevskih vajah. Vsi pa smo se zlagali v vskliku: Slava gosp. pevovodju Valentiču! Slava pevcem! Pa da bi še nasprotovali kakor je menil naš župan, rekši: Nasprotovali bomo, tudi če pride k nam učitelj vseh učiteljev! A hvala Bogu, da se mu ni posrečil ta načrt! In tako naj bi se izjalovil vsaki načrt, ake je nasproten napredku naroda. Stenčan.

Iz Brezovske fare nam pišejo: Precej časa že nismo čitali mičesar v cenjeni „Edinosti“ iz tukajšnjih krajev. In poročati bi bilo vedno marsikaj. Nočemo reči, da so naši dogodki zanimivi za široko javnost, ali za napredek našega ljudstva so pomembni. Javnim narodnim glasilom pa je dolžnost, da ne prezirajo ni najmanjšega koticke domovine naše. Zato Vas prosimo, da nam dovolite priliko spregovoriti par besed o naših razmerah.

Žalostno je bilo pri nas, ko toliko časa nismo imeli učitelja. Saj veste, kako hudo je, ako nam rase mladina brez šolske vzgoje! Kadar-koli smo vpraševali našega občinskega glavarja, g. Kastelca, ali pa preč. g. župnika, zakaj da nimamo šole toliko časa, vsikdar smo dobivali odgovor: da učitelj v Brezovici dobiva manje plačila, nego drugod! Res je, da se je gosp. kapelan trudil s poučevanjem. Toda on ni mogel steriti Bog ve kaj, ko ima mnogo drugega posla. Popred je moral hoditi v Slivje, sedaj pa v Rodik. No, hvala Bogu, sedaj smo vendar dočakali, da se nam dovršuje šolska zgradba, Prav lepa bo. Nadejamo se, da bo nove trž. namestnik skrbel tudi za našo-občino in da bomo imeli odslej reden šolski pouk in da bo poskrbljeno tudi za cerkvene petje. Sreča še, da imamo dobre pevce in pevke, sicer bi bilo žalostno brez učitelja. Te božične praznike so peli prav lepo. Bog nam daj boljših časov!

Še o drugem e steklem psu. Poroča se nam: Dne 11. t. m. bi se bila lahko pripetila zopet velika nesreča. Že na vse zgodaj pritepel se je precej velik pes na dveriče hiše št. 32 v ulici Gialia. Ker so ga od tu spodile neke ženske, zbežal je pod lopo mizarja Josipa Rožeta. Tu je čepel kake dve uri. Gosp. Rože je sumil takoj, da je pes stekel, in posebno, ker ni hotel ne jesti kruha ne piti mleka. Rože je šel radi tega na policijski komisariat v ulici Scusa ter tamkaj javil vse. Gosp. viši komisar Bacher je takoj poslal na lice mesta inšpektorja Vrbiča v spremstvu še jednega stražarja, da si ogledata psa. Gosp. inšpektor je takoj pomiril revolverjem in ustrelil dvakrat na psa. Če ravno zadet v glavo, pes ni crknil takoj, marveč tekel je kakih dvajset korakov, kjer pa ga je stražar usekal sabljo po glavi. Ker pa žival tudi sedaj ni poginila, jo je stražar zopet zabol, toda žival mu je ugrabila sabljo ter jo je tiščala z vso močjo tako dolgo, da je poginila.

Odhod ugriznenih. V torek zvečer odpeljalo se je na Dunaj 27 oseb, katere so bile ugriznjene te dni od steklega psa.

Parizani Čehom. Češkim listom javljajo iz Pariza, da so se tam priredile velike ovacije češkemu narodu o priliki umeščenja novega predsednika „Francoskega zavoda“ v Parizu.

Na banketu napivalo se je razvoju in napredku plemenitega češkega naroda.

Navzoči bili so vsi entuzijazmirani ter so objemali in poljubljali navzočega Čaha Brozika.

Žalostna obljuba. Alojzija udova B., stanu-

joča v ulici Solitario št. 17, zaobljubila je na grobu pred kratkim umrlega jej brata, da stori tudi ona konec svojemu življenju v kratkem. To je skušala tudi v torek popoldne. Izpila je namreč nekoliko žveplene kisline ter sela na klop blizu postaje Sv. Andreja. Zapazil jo je neki stražar, ko je že bila v hudih bolečinah in jokala. Sproveli so jo v bolnišnico. V drugič jo že to, da je hotela usmrtiti samo sebe.

Veliko sreče meral je moral imeti Nikolaj Mihanovič, bivajoči v Buenos Ayres. Govorise, da je on največi bogatin Srednje Amerike. Rodom je Dalmatinec. Leta 1867. zapustil je svoj rojni kraj kakor priprosti mornar. Danes poseduje razven drugega 812 ladij, t. j. parnikov in jadranc. Zajedno je avstrijski konzul tamkaj. Za tako srečo mora biti človek res rojen „pod posebno zvezdo“.

Drobne novice. Nekega Alberta A. so spravili na varno, ker je predsinoči ob 1. uri popoldne preveč razsajal, ne da bi mu bil kdo naročil tako. —

Stražniki so sproveli, ne morda v bolnišnico, ampak v temnico neko služkinjo Frančiško P., ker se ga je preveč nalezla ter hotela prenočiti brezplačno na ulici.

Pod isto streho se rahaja sedaj Ivan Furlani. Ker bi bil rad pil kavo brezplačno, si je med delom „prigospodaril“ 1½ kilogr. kave. Toda podvzetje mu je izpalo slabo, kajti zasačili so ga.

Neprijetna kopelj. Anton Živec iz ulice Rivo št. 4. šel je ob obrežju. Prihajal je menda ravno iz krčme in ker ni prav dobro pazil, padel je v morje. Stražar Škrlovaj pomagal mu je na suho. Ker ga je pa hudo zeblo, spravili so ga na sdravniško postajo in potem v bolnišnico, kjer se mu je odpomoglo.

Nočno službo so menda opravljali predsinoči oni nepoznanci, ki so odnesli iz neke krčme v ulici delle Scuole št. 2. nekaj steklenic piva, vina, prtov, slanine, masla. Da jim ne boče dolg čas o uživanju teh jedil in pijače, privoščili so si za zabavo tudi partijo kvart.

Rojakom na uvaževanje!

„Soči“ je došlo iz Braziliije (Porto Alegre) nastopno poročilo, ki je res vredno vsega uvaževanja od strani onih, ki še nočejo verjeti, da je doma vendarle najbolje.

Poročilo se glasi:

Cenjeni gospod urednik! Večkrat bi Vam že poslal kako poročilo iz te čudne dežele, a nisem nikdar našel nič posebno zanimivega za Vaše čitatele. Ker že ne morem govoriti o tukajšnjih Slovencih (doslej namreč še nisem dobil nijednega) in se nahajajo tudi drugi Slovani tu v tako neznanem številu (edino le Poljaki tvorijo malo izjemo, teh je v glavnem mestu naša južna država kakih 400 rodbin), da se o njih nič ne čuje, še manj pa je opaziti kako gibanje v narodnem pogledu, sem si mislil: pa priobčim pismo, došlo mi od prijatelja Hrvat iz Santos-a (država S. Paolo). Isto se glasi: Pred kakimi osmimi dnevi započel je tam štrajk delavcev v luki in skladiščih za kavo in bombaž. Stvar sama na sebi ni nič ne navadnega, a zanimiva je v toliko, ker se zadeva nekaj Hrvatov in Čehov. Večinoma so ti delavci Portugizi, Španci in črnici, začasno pa so nastavljeni tudi nekateri Avstrijci — sami Hrvatje iz Dalmacije in Čehi. — To so oni siromaki, ki so vsled sleparskega nagovarjanja brezvestnih agentov zapustili svojo lepo domovino ter bili namenjeni v takozvano „belo robstvo“, t. j. prodani bogatim lastnikom kavinih plantaž, kateri potem ravnaajo s preslepljenci svojevoljno v vseh stvareh. Pravočasno pa so spoznali svojo zmoto, ter so izjavili v pristanišču Santos, da nikakor nočejo iti na plantaže.

Ker so ostali trdni pri svoji izjavi, so bili izkrcani in se dalje noben človek ni brigal zanje. Po največi rokodelci in kmetovalci niso mogli v mestu dobiti nikakega dela, za vožajo nazaj in dalje pa niso imeli potrebnih sredstev. Nekateri so bili tako srečni, da so končno dobili začasno delo v luki, kjer vlačijo težke vrece in zaboje iz ladij v skladišča in obratno, vse to za tako nizko plačo, da se človeku, ki pozna tukajšnje draginjo, nemogoče zdi, da oni sploh morejo živeti s to plačo. Vendar so siromaki mirno trpeli, dokler se jim ni

